

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

A KIRÁLY ELUTAZÁSA. Bukarestből táviratozzák: Ferdinánd király utazása alkalmával autón érkezett a otroceni állomásra. Az uralkodó az utóról segítség nélkül szállott le, majd negyedórán keresztül szívélyesen beszélgetett Avereseu miniszterelnökkel és a megjelent előkelőségekkel. A király igen jó hangulatban volt és seítség nélkül szállt fel a vonatra is az gybegyült előkelőségek lelkes éljenése közepette. A királyt Mária királyé és Erzsébet hercegnő is elkísérték.

A PÉNZÜGYMINISZTER NEMETORZÁGI TÁRGYALÁSAI. Bukarestből táviratozzák: Hivatalos helyről nyertesülés szerint Lapedatu volt pénzügyminiszter Brilinen a Gnerala bank-egyek ügyét intézi el és a német köl-sónajánlat tárgyában folytatja meg-észéléseit.

KISEBBSÉGI BLOKK JUGOSZLÁVIÁBAN. Versecről jelentik: A jugoszláviai román párt Versecen gyűlést tartott. A szónokok rámutattak arra, hogy Jugoszlávia románsága lojális, le ragaszkodik kulturális és politikai jogaihoz, amelyekért életét is kész fel-ldozni. Elhatározták, hogy a közelgő képviselőválasztásokon önálló listával vesznek részt és egyetlen más párttal sem kötnek választási paktumot. Vé-gül felvetették egy kisebbségi blokk tervét, amelyet a jugoszláviai magya-rokkal és németekkel együttesen akar-nak megvalósítani.

FRANCIAORSZÁG IS? Párisból táviratozzák: Blum szocialista képviselő a kamarában tegnap interpellációt inté-zett a külügyminiszterhez, vajjon igaz-e, hogy Franciaország is meg akarja szakítani Oroszországgal a diplomá-ciai viszonyt? Briand és Poincaré elle-nézték az interpelláció sürgősségének megszavazását és felvetették a bizalmi kérdést. Blum képviselő erre az inter-pellációt visszavonta.

A TISZTVISELŐI FIZETÉSEKET RENDEZTEK. Bukarestből táviratoz-zák: A hivatalos lap mai száma közli a tisztviselői fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslat szentesített szövegét. A törvény május elsején lépett életbe.

KOALICIÓK HARCA BULGÁRIÁ-BAN. Szófiából jelentik: Bulgáriában ma zajlanak le a képviselőválasztások. Az új törvény értelmében az eddigi kétszáznegyvenhét képviselő helyett kétszázhetvenhárom választanak. A politikai pártok több koalíciót alkot-tak. A legerősebb a jelenlegi többség, a demokratikus egyetértés pártja. Igen erős ezenkívül a demokraták, az agráriusok s a nemzeti liberálisok koa-líciója. Mint harmadik erős koalíció a szociáldemokraták és a kézművesek pártja szállanak harella.

A háborus veszély ma olyan nagy amilyen még soha nem volt a békekötés óta

London, május 29

Az angol-orosz együttműködés parlamenti bizottságának munkás-párti csoportja az alsóház éttermé-ben a távozó Rosengold orosz ügyvivő tiszteletére búcsulakomát rendezett. Rosengold a lakomán ki-jelentette, hogy az angol kormány hamis bizonyítékokat használt a szovjettel szemben.

Szerinte a hatóság vezetői tul-ságosan hiszékenyek, az alsóbb szervek pedig bűnösök. A há-borus veszély — mondotta — sohasem volt akkora, mint je-lenleg.

A lakoma a konzervatívok körében óriási felháborodást váltott ki. Hétfőn interpellálni akarnak, hogy ki adott arra engedélyt, hogy a ki-utasított orosz ügyvivőt hivatalos

helyen ünnepeljék. A liberálisok gyűlésén Lloyd George kijelentette, hogy minden egyes tagjában reszketve vette tudomásul az angol-orosz viszony megszakítását. Azt hiszi, hogy a kormány a kom-munista veszélyt túlzottnak látja.

Az angol kormánnyal párhuzamosan a kanadai kormány is elha-tározta, hogy szakít a szovjettel. Ottawából érkezett jelentés szerint a moszkvai szovjethatalom utasította Ottawában levő ke-reskedelmi képviselőjét, hogy haladéktalanul utazzék haza.

Washingtoni jelentés szerint Co-o-lidge elnök álláspontja az, hogy az angol-orosz viszony megsza-kítása nem befolyásolhatja az Egye-sült Államoknak a szovjethez való mostani magatartását.

Zár alatt marad a Ferdinánd étterem amelynek ingóságait a pénzügyigazgató nem vitette el

Temesvár, május 29.

A Déli Hírlap tegnap beszámolt a belvárosi Ferdinánd szállóban és annak éttermében eszközölt adó-foglalásról. Az ügyben Bukarestben tartózkodó Nicolau Avram bérlő közbenjárt a pénzügyminisz-teriumban és ennek a közbenjárás-nak eredményeképpen tegnap a kö-vetkező szövegű távirat érkezett Nedeanu temesvári pénzügy-igazgatóhoz:

Amennyiben a szálloda, az étte-rem és a kávéház le volna pecsét-elve, ugy a helyiségekben a közle-kedés meghagyandó továbbra is, azonban az adótartozás biztosítá-sára lefoglalt tárgyak szekvesz-trumban tartandók.

Nedeanu pénzügyigazgató a táv-irat vétele után fentartotta a teg-

nap eszközölt foglalásokat és erre vonatkozó álláspontját a követke-zőkben juttatta kifejezésre:

— A temesvári pénzügyigazga-tóság nagyon is humanosan járt el Nicolauval szemben, mert a végre-hajtási törvény értelmében joga lett volna az összes ott található ingókat elvinni, mi azonban a lepe-csételéssel is megelégedtünk. Sem a kávéházba, sem az étterembe még kevésbé a szállodához való bejutás nincsen akadályozva és a szállodában mindössze tizenkét szo-bát pecsételtek le a kilencven kö-zül. Táviratban vázoltam a helyze-tet a pénzügyminiszteriumnak és a tegnap eszközölt foglalásokat, va-lamint a zár alá vételeket továbbra is fentartottam. Ninesen semmi akadálya annak, hogy az étterem

ujjonnan vett eszközökkel vagy kölcsönként tárgyakkal ne folytat-hassa üzemét. Mindig az igazság és a rend embere voltam és az adott esetben is a törvényhez tartottam magamat.

Nincs különbség szegény román és nemromán közt

Bukarest, május 28.

Moldovan Viktor dr. a besz-tercei nemzeti párt volt korifeusa, tudvalevőleg csatlakozott Goldis csoportjához és ennek elismerése-képpen államtitkárnak nevezték ki. Moldovan államtitkár a földműve-lésügyi miniszterium képviselőté-ben az elmúlt héten Erdélyben kör-utat tett, hogy tanulmányozza az inség által sújtott területek visz-o-nyait. Utjának eredményéről a leg-utóbbi minisztertanácsnak számolt be, amely erre elhatározta, hogy az elszegényedett vidékek lakossága között ingyengabonát osztat szét. A máramarosi hegyvidék lakói, akiknek tavaly jóformán semmiük nem termett, már a legközelebbi időkben háromszáz vagon tengerit kapnak, melyet az állami hatósá-gok fognak szétosztani. A minisz-tertanács után Moldovan állam-titkár kijelentette az újságírók előtt, hogy erdélyi körutja alkal-mával sok szomorú tapasztalatot szerzett. Egyes vidékeken leirha-tatlan a nyomor és az életküzde-lem. A segélyakciót nemcsak a kormányban levő erdélyi miniszte-rek, hanem az egész kormány egy-hangulag magáévá tette. A mára-marosi lakosságnak küldendő ga-bona képezi a segélyakció első fá-zisát, majd sor kerül a többi vidé-kekre is, ahol a természet mostoha-sága miatt a lakosság szenved. Ma-gam vezetem az akciót — mondotta az államtitkár — és megnyugtatom az erdélyi kisebbségeket arról, hogy munkámat fajra való tekintet nélkül fogom elvégezni. A szétosz-tást már előre megterveztem és in-tézkedtem, hogy visszaélés ne tör-ténjék. Amennyiben minden elővi-gyázat ellenére visszaélések történ-nének, ugy a legszigorubb megtor-lást fogom alkalmazni. Kérem az egész erdélyi sajtót, hozzon tuda-másomra minden visszaélést és igazságtalanságot. Megígérem, hogy amennyiben a szétosztást végző állami hatóságok különbsé-get tennének román és nemromán között, a sérelmet nyomban orvo-solni fogom.

Törzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'13, Párisban 15'45

Temesvári magánárfolyamok 1927 május 29-én reggel

(A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai)

Minden pénznem mellett három számjegy áll. Ezek közül az első átutalást jelent pénznem, a második áruban, a harmadik bankjegyet középturuzson.

Angol font: 812'00—815'00—815'00, dollár: 166'50—167'00—166'50, dinár: 2'95 külföldi, 2'90 belföldi, 2'90 effect, hollandi forint: 67'00—67'10—67'10, francia frank: 6'56—6'60—6'60, olasz lira: 9'17—9'20—9'20, cseh korona: 4'95—4'97—4'85, osztrák silling: 23'50—23'60—23'60, német márka: 39'70—39'80—39'80, magyar pengő: 29'15—29'30—29'30, svájci frank: 32'15—32'20—32'20.

Nagy feltűnést kelt a „Magazin Union Áruházban“

Józsefváros, a Mária szoborral szemben

most eladásra kerülő bécsi férfiingek minden minőség és kivitelben, egységárban

260 lei.

Minden poklokon keresztül Temesvárig

Másfél évig bujdosott egy volt osztrák-magyar hadifogoly, aki a kínai határon egy gyártelepen éveken keresztül rettenetes kinokat szenvedett, amíg huszonkét társával sikerült megszöknie

Temesvár, május 29.

Szibériát, amelyet eddigelé a Bán-ságban és Erdélyben az emberek jobbadán csak a füzetes rémregényekből ismertek, sok-sok idevaló fiu megjárta mint hadifogoly a világháború alatt és erről a végtelenül nagy országról most úgy beszél, akár a szomszédos községről. Hej, de sokan, akik odakerültek, maradtak ott mindörökké és nyugosznak az ottani hideg talaj alatt jeltelen sírokban. De színlődnek ott még most is élő hadifoglyok, akiket csak a véletlen vet haza. Ezek borzalmas dolgokat mesélnek a még ott levő hadifoglyok sorsáról. Wirth Jakab, aki 1914-ben fiatalon, vidáman Gavosdiáról vonult be katonának, tizenkét esztendő szibériai tartózkodás után most került haza. Kitalná egy kötet abból, amit mesél. Mandzsuriában volt legutóbb a kínai határon. Elmondja ottani kálváriáját.

Akadozva beszél magyarul is és németül is. Beszédébe minduntalan kínai szavakat kever. A kínai nyelvet jobban beszéli már, mint az anyanyelvet.

Mikor megszüntek a fogolytáborok, az oroszok mindenkit szabadjárta bocsátottak. Azonban nem volt pénzünk még az élelemre sem, nemhogy hazautazhattunk volna. Elszéledtünk ki erre, ki arra. Próbáltunk dolgozni, de csak nehezen kaptunk munkát. Végre sokadmagammal elvergődöttünk a kínai határon egy gyártelepre. Ott felfogadtak minket és rendes bért ígértek. Azt reméltük, hogy majd sikerül pár év alatt annyit összespórolni, amin megindulhatunk haza. Eleinte nem is bántak velünk rosszul. A bértünket azonban nem adták ki. Azt mondták, hogy csak hagyjuk bent, majd egyszerre fogják kifizetni. Belenyugodtunk. Nemsokára azonban az ellátás egyre gyengébb és rosszabb lett. Panaszkodtunk. Kiabálással igyekeztünk elhallgattatni és megfélemlíteni. Kértük, adjanak ki a visszatartott bértől valamit, mert az volt a szándékunk, hogy élmezésünkön így segítsünk.

Akkor pofonokat kaptunk. Nem tett bele sok idő és kereken kijelentették, hogy semmi fizetés nem jár nekünk, mert a fizetésünk rámegegy a lakásra és ellátásra. A lakásunk valóságos ölköböl állott.

Fából tákolta kalibák, agyagpadlóval. Minden butorzatunk néhány deszkaprice. Semmi ágynemű. Akinek még volt a lágerből köpeny, vagy rongyos pokróca, azzal takarózott. A legtöbbnek azonban ez sem volt. Az élmezés pedig cukortalan csajból, vízben főtt káposztából és kemény, fekete kenyérből állott. Hust nagyon ritkán kaptunk és akkor is csak úgy, ha a telepen lovak, vagy marhák pusztulóban voltak, melyeket aztán a számunkra lebunkóztak. Cipő egyáltalán nem volt a lábunkon. Azt mondták, hogy mezitláb is eljárhatunk. Télen

deszkalapokat kötöttünk spárgával a lábunkra, hogy a talpunk ne érezze a keményre fagyott havat, amikor a telep udvarán végigmentünk. A rólunk lerongyolódott ruha helyett nem kaptunk másikat. Mikor kértünk, azt mondták, hogy persze, azért kellene a ruha, hogy könnyebben megszökhesünk. Különben is nagyon vigyáztak ránk éjjel-nappal fegyveres őrök. A szökéseket még úgy is megnehezítették, hogy a kínai lakosoknak minden elfogott szökevényért busás jutalmat fizettek. Az ilyen visszahozott szökevényre rettenetes kínos büntetés várt. Olyik bele is halt a szenvedésébe és verésbe.

Másfél esztendő előtt huszonkétet mégis megpróbáltunk a szökéssel. El voltunk szánva arra is, hogy belehalunk. Hiszen a halál legfeljebb megváltás lett volna a számunkra abból a borzasztó pokolból.

A szökésre olyan éjszakát választottunk, amikor ijesztő vihar dult. Szerencsénk volt, mert a viharban sikerült a telepet messzire magunk mögött hagyni. Közel másfél évig tartott, amíg Szibérián és Oroszországon végigbujdosva eljutottunk Finnországba. Hogy mennyi viszontagságon és veszedelmen mentünk addig keresztül, azt emberi szóval elmondani lehetet-

len. Elég az hozzá, hogy akkor a huszonkettőből, akik utnak indultunk, már csak ötven voltunk életben. A többi mind elpusztult. A finn hatóságok szeretettel és jóakarattal fogadtak. A Vörös Kereszt Egyesület felruházott és pénzzel segített minket. Norvégián, Svédországon, Németországon, Csehszlovákián és Magyarországon keresztül utaztunk. Mindenütt támogatásban részesítették. Három aztán ott maradtak Magyarországon, kettőn Romániába jöttünk. Társam, aki kolozsvári illetőségű, Nagyváradon elvált tőlem.

Wirth Jakab azután elmondta, hogy Madzsuriában különböző ipar-telepeken, mint amelyen ő volt, még körülbelül huszezer osztrák-magyar katona él valóságos rab-szolgálatban a hazatérés minden reménye közül.

Vele együtt voltak a mandzsuri gyárban Szalay temesvári, Schuch és Stepper lieblingi, Barth nickyalvai és Knapp temesvári illetőségű hadifoglyok. Wirth Jakab hazajövetele után elment Gavosdiára, ahol meglátogatta rokonait, onnan pedig elköltözött Temesgyarmatra. Az egyik ottani gazdánál gazdasági munkásnak állott be.

k. e.

A kommunizmus legjobb ellenszere ha a polgári társadalom vezetői nem izolálják magukat

Wien, Cottage sanatórium, május hó

Addig is, amíg e szép nagy városnak a kor színvonalán álló közjótékonyági és szociális intézményei meglátogatásához fogok, megpróbálom, hogy uti és itteni első benyomásaimról referáljak. Először is a vámköről akarok beszélni, ami eddig minden külföldre utazóknak nagy gondját okozta. Örömmel tölt el, hogy úgy a román, mint a magyar és osztrák vámoknál a múlt évi tapasztalataimhoz képest nagy változást és pedig haladást észleltem. A vámvizsgálatot végző urak sokkal előzékenyebbek az utasokkal szemben.

Tulbuzgóságából már nem kellemetlenkednek s így simán megy minden és az utas kellemesen utazik.

Bécsben április hó 30-án este tíz óra tájban a Ring felé eső szobámban figyelmes lettem egy nagy, folyton növekedő zajra és óriási viláosságára. Már azt hittem, hogy valami bérpalóta ég. Ablakomhoz menve megkapó, felejtethetetlen látványban lett részem. Bécs ifjúságának zenés és fáklyásfelvonulása folyt le a Ringen. Körülbelül husz-harminezer leány és ifju, tornászok, biciklisták vonultak végig a Ringen, énekelve, zenekísérettel, fáklyákkal és lampionokkal. Eltették május elsejét, az iskolareformot és a proletariátust. A felvonulás, amelyben vörös zászlókat is lehetett látni, a legnagyobb rendben mintegy másfélórát tartott. Ezalatt szünetelt minden forgalom.

Ezen előjáték után másnap már korán reggel Bécs minden kerületéből hosszú menetekben, zászlókkal és zeneszó mellett vonult fel a lakosság a május elseji ünnepélyekre. A keresztényszocialisták Hintzingben tartották meg ünnepélyüket, a szociáldemokraták pedig a városháza előtti téren s a környező utcákban, ahol százezer em-

ber hetven zenekarral gyűlt össze. Nagyon sok volt a tömegben a nő és az ifjúság.

Ezen felvonulásban résztvettek a köztársasági hadsereg katonái és tisztjei is civilben.

A városházi ünnepélyen különösen megkapó volt Seitz polgármesternek a beszéde, amelyről objektíve el kell ismerni, hogy szociális, közjótékonyági és humánus szempontból igazán szép programot adott. A lakók, a bérlők védelmét a lakásuzsora ellen, az öregek és hadirokkantak segélyezését és biztosítását, az ifjúság védelmét, a munkanélküliek támogatását, az ipar és kereskedelem fejlesztését kedvező vámtarifa életbeléptetésével. Ezen beszédet a tér távolabbi pontjain s az egyetem környékén rádió-lautsprecherekkel továbbították a tömegnek. Az ünnepély befejezése után, amit a városháza egyik ablakából néztem végig, a tömeg a legnagyobb rendben, fegyelmetten, zeneszó mellett vonult el, minden zavaró incidens nélkül.

Ezen ünnepély alkalmával, valamint azután is körülnézve a lakosság minden rétege között, minden arcon örömet és jókedvet láttam, ami eklatás bizonyítéka a megelégedettségnek. Ez óriási haladás a három év előtti itteni állapotokkal szemben. És most látom csak, hogy mennyire igaza volt Macdonald volt angol miniszterelnöknek, mikor a közelmúlt napokban tett nyilatkozatában azt mondja, hogy

a kommunizmus meggátlásának legjobb eszköze az, ha a polgári társadalomnak a vezetői nem izolálják magukat.

nem zárkoznak el a munkásmozgalmaktól s azok okainak megismerésétől, hanem igyekeznek kontaktusba lépni a munkásság vezetőivel, meghallgatva őket, igyekezve magukhoz vonni, moz-

galmaikat helyes irányba terelni, a lyes irányzatokat támogatva és segítséget nyújtva a szélsőséges, fordalmi elemek kiküszöböléséhez. Most válik még inkább nyilvánvaló Románia legnemesebb asszonyának Averescu miniszterelnök nevének nagy szellemi fensőbbisége, aki Macdonald fenti nyilatkozatánál jóval előbb még január havában, a temesvári Munkásmozgalmi meglátogatása alkalmával ugyanezen kijelentéseket tett, amelyek még ma is visszhangzanak lelkemben.

Igyekezni fogok a legközelebbi levélben más érdekes dolgokról informálni.

Faur Zsófia

Vasárnapi csevegés a hosszú élet titkáról

Az orvosi tudomány azzal a biztossággal, hogy a tudomány haladásával az emberi életkor lényegesen hosszabbítására számíthatunk. Az számíthatnak majd azok, akik a kiltásba helyezett haladás korszakát érik. Az élet meghosszabbítása a természetesen programja is és ez a probléma izgatja a különböző új életrendszereket felállító, növényevő, kóla apostolokat is, akik saját magukon próbálják ki a hosszú életet biztosító rendszereket. Természetesen igazán hitelt csak az olyan apostol találhat, aki maga is matuzsálemi kort tud élni. Elvégre aki saját maga tud dokumentálni a hosszú életet, csak ugyan hozzáférhet a dologhoz.

Kilencvennégy évet élt Moltke, híres német hadvezér, akinek a véleménye ilyenformán mindenesetre figyelmet érdemel. Moltke a hosszú élet titkát abban lelta, hogy minden test és szellemi munkával mértékkel tartani, emellett sokat mozogni a szabadban.

Comaro Luigi, a XV. század híres velencei kalandora 101 éves korában halt meg. Ifjúkorában féktelen életet élt, de később észretért. Nézete szerint a hosszú élet főkélléke a szigorú mértékletesség és az állandó jókedv.

Sawyer James receptje a következő: Nyolc óra alvás a jobboldalon, szabadon álló ágyban. Reggel kerülni kell a hideg lemosásokat, helyett a test hőmérsékletének megfelelő vízben kell fürdeni. Reggelizés előtt egy kis test masszázis szükséges. Kevés húst kell enni és azt is jól megfőve. Felöltözni ne igyanak tejet, de kerüljék a szeszesítalt. Naponként elegendő testmozgást kell végezni. Legjobb a falun való tartózkodás, jó ivóvíz, száraz lakás. Fontos, hogy az ember foglalkozása meglehetősen változatos legyen, rövid de ismételt szünetekkel. A beesvágat le kell küzdeni és nem szabad engedni, hogy jókedv eltűnjön.

Cumming szerint azok, akik szellemi munkával foglalkoznak, hosszabb életűek, mint a testi munkát végzők. Richardson Benjamin, a híres angol regényíró ezt mondja: Aki száz évig akar élni, ne dohányozzék, ne igyék szeszes italt, húst keveset egyék, keljen fel korán, mesterséges világításnál csak keveset dolgozzék. Munkáját végezze mértékkel és jókedvvel és ne vágyakozzék kincsek után.

Keresek

érettsegizett kereskedő barátomnak élettársat. Üzletbővítéshez 2 millió vagyon szükséges. (-)

Szíves megkeresések „18—24 (681) évesig“ a kiadóba.

Uri szabóóság Kirity József

valódi angol szövetek raktára

Belváros, Szentgyörgy-tér 4, 1. emelet.

Vingai házaspár akasztása Temesvárott

akik bestiális kegyetlenséggel meggyilkolták szüleiket és a holttesteket heteken keresztül az udvaron levő trágyadombban rejtegették

Félszázad véres bűnügyei kelnek új életre

Temesvár, május 28.

A napokban utam a temetőbe tévedt. Nem tudom miért? Talán elmenni a holtakkal diskurálni, akik még egy szebb korszaknak voltak boldogabb tanúi, vagy talán elmenekülni az emberektől... És a hepe-hupás sirhantok között eljut az ember a temető végébe. Ott egy behorpadt sirhant gyatrára ácsolt keresztje mellett földbe gyökerezett a lábam. Balázs István... Még lehetett valami melléje rajzolva, talán hogy mennyit élt és mikor hantolták ide, de az idő vasfoga lerágta már a betűket. És régi emlékek elevedtek fel lelkem mélyén a temető kísérteties csöndjében, míg egy távoli harangszó borongós-bus szava visszazólitott az élőkhoz.

Másnap, amikor a munka szava felvitt a Balázs-téri girbe-görbe lépcsőkön a bűnösök birodalmába: ismét a temető és Balázs jutott eszembe, akit az öreg Löwinger zálogháztulajdonos meggyilkolása miatt kötél általi halálra ítélték és tizenöt év előtt a temesvári ügyészség udvarán fel is akasztották. Gondolataimban egy hang zavart meg.

— De sok munka van ezzel a Juhos-üggyel! Régen eszem ennek az ügyészségnek a kenyerét, idestova harminc esztendeje már, sok gyilkosság és család és sok bűnnek az aktája fordult meg a kezemen, de amit ez a Juhos-ügy produkál, az szinte hihetetlen.

Nedics László, a temesvári ügyészség érdemekben gazdag fő-tisztviselője, morfondirozott így magában. Nem kell nógatni, ömlik száján a szó és előkerülnek az emlékek lomtárából a rég elfeledt bűnök és kapcsolatot nyer tegnapi temetőlátogatásom a múlt sötét bűneivel...

— A vármegyei törvényszékek után 1872-ben vezették be az egységes igazságszolgáltatás mai rendszerét és akkor állították fel az ügyészségeket is.

Nem is hinné az ember, hogy ötvenhat év alatt nem sok gazdája volt az ügyészségnek, — fog bele régi emlékeibe Nedics László.

Előkerül egy barna, már széthullásnak induló könyvecske, annak a belső lapján grafikai rajz jelzi az eddigi főügyészeket, ügyészeket, vizsgálóbírákat és az ügyészségi hivatal tisztviselőit. A legtöbbnél a ma élő ember kegyeletes keze már odarajzolta a keresztet.

— Meghaltak, — sóhajtja Nedics — és ki tudja, mikor van rajtunk a sor?

1872 óta a temesvári ügyészségnek a következők voltak a vezetői: Bede Gyula, aki megszervezte az ügyészséget, utána következtek

„RALEIGH“

az aranyérmes angol motor-kerékpár Model 1927

175 cm
250 „ tura és sport typu-
350 „ sok raktáron
500 „

Képviselő Erdély és Bánát részére

KATZKY Timișoara,
Strada Merczy No. 10

Kedvező fizetési feltételek

!! Eredeti gyári árak !!

Gedeon László, Katona Béla, Gozsdu Elek, Aschinger Ferenc, Goth Ferenc, Jakabffy Pál, Boros Dezső, Fehér Kristóf és a mai főnök, Bradescu Virgil. És most, hogy sokakat magam elé képezelk, — folytatja Nedics — nincs panaszra okunk, a temesvári ügyészségnek mindig nagyszerű főügyészei voltak és külön hálásan emlékszünk Gozsdu Elekre, az aranyzivű emberre.

1880-ban adódott az első, országra szóló eset. 1880 januárjában

akasztottak fel a Balázs-téri ügyészségi fogház udvarán egy vingai házaspárt, férjét és feleségét, akik meggyilkolták szüleiket és a holttesteket az udvaron trágyába elásták.

Közvetlen mester az ujdonsült hóhérez akkor szerepelt először Temesvárott. Reiner József dr. volt a fogházorvos. Kozareknek reszelt a keze, mert először az aszszonyt kellett kivégezni. Az aszszony husz percig vívódott a halállal. Akik ismerték, azt mondják, igazi szépség volt.

És utána nagy csend volt. Mint ha ez a halálos ítélet visszaretentette volna a bűnösöket. Semmi sem adódott elő. Az első nagyobb bűnügy az 1887-ben országos hírvé vált lottóeset volt. Akkoriban még az osztálysorsjátékot nem ismerték és az osztrák eredetű lottó volt bevezetve. Temesvárott lottófelügyelőség volt és minden három hónapban tartottak húzókat. Akkoriban Farkas és Szubotich nevű lottófelügyelőségi tisztviselő ujszerű trükkjét eszelték ki annak, hogy miképpen lehetne vagyonhoz jutni. Régi szokás szerint egy árvaélynak kellett a lottókerékből kihúzni a nyertes számokat. Farkas és Szubotich öt sötétebb színű karikat készítettek ér arra csavarták rá a számot. A lány ki volt tanítva és természetesen a Farkas és társa által megvett számok nyertek és a pénzt cinkosaik révén fel is vették. Félmillió pengő volt az öt szám nyerevénye. Nem kis összeg volt ez akkoriban. A család azonban kiderült és mindegyikük többévi fegyházat kapott. Ez az eset egész Európát foglalkoztatta.

Ezután hosszú évek során semmi jelentősebb esemény nem adódott. Végre a kilencvenes évek derekán rájött a temesmegyei asszonyokra a férjéiktől való szabadulás vágya. Zsebely községben egy Chorin János nevű ember az ottani patikában szolgaleány volt, onnan **arzenikumot lopott és nagyszerű szert készített az alkalmatlan férjek elpusztítására. Egy év alatt több mint husz férj halt el gyanus körülmények között Zsebelyen és a szomszédos községekben.**

A megindított vizsgálat csakhamar mindent kiderített. Chorint életfogytiglani fegyházra, közel harminc asszonyt pedig rövidebb-hosszabb szabadságvesztésre ítélték. Ezzel az ügygel párhuzamosan haladt a knézi nagy mérgezés is, amikor egy asszony a kávéba tett méreggel küldte az urát a másvilágra. Szintén életfogytiglani fegyházat kapott. Márianosztrán halt

meg üdövészben. Utódai nagyszerű és jó állású emberek. A nevét elhallgatjuk.

A Gherban Jefta bűnügyhöz hasonló eset történt a kilencvenes évek végén. Giládon Marcu Mária kocsisa segítségével, aki a szeretője volt, megölte a férjét. A hivatalos orvosi vizsgálat patarugást állapított meg a halál közvetlen okául. Később azonban a falu szája pletykálni kezdett és Mayer akkori mehalai csendőrőrmester az esetet csakhamar kiderítette. Mindkettőjüket életfogytiglani fegyházra ítélte a temesvári törvényszék.

Utána egészen Balázs István gyilkos tetteig semmi különösebb bűnügy nem adódott. Balázs esete ismeretes. Az öreg Löwinger ékszerészt üzletzárás után visszaeset a üzletébe, ott megölte és elmenekült. Planck Frigyes rendőrtiszt és Kovács-Buna János járási csendőrőrmester fogták el Bácsfeketehegyen. Halálra ítélték és fel is akasztották. Balázs az akasztófa alatt teljesen megtört. Rech K. Géza jelenlegi gyárvárosi esperesplébános egészen a bitóig kísérte a kereszttel és azt csaknem erőszakkal kellett elvenni tőle. Még a bitó alatt is folyton ismételtette:

— Jézus... Jézus... Jé...
A második sótagot már Bali Mihály fullasztotta bele. Balázs sokáig kinlódott és tizenhét percig élt.

Ezután a temesvári ügyészség akasztófája nyugalomba került és 1915-ben adták kölesön, amikor három orosz akasztott Bali a temesvári hadbírósg udvarán, akik Debrecenben két asszonyt meggyilkoltak. A szőke nyurga husz éves orosz fiu a bitó alatt folyton anyját hívta:

Anyám... anyám... anyám... segíts...

Mindhárman sokáig kinlódtak. Husz percig éltek az akasztás után. A háboru alatt végeztek ki öncsonkítás miatt egy hatvanegyes bakát. Érdekes rendelkezése a sorsnak, hogy az a katona, aki a halált adó lövést adta le, bánatában önként ment a harctérre, bár rokkant volt és a doberdói harcokban el is esett.

Azután jöttek a hadseregszállítási panamak és perek.

Sokan az akkori vádlottak közül ma is Temesvárott élnek. Tekintélyes emberek. Pedig ültek.

— Istenem, — mereng Nedics maga elé — a pénz elmos és lemos ugylátszik minden régi bünt és gyalázatot. Lássá a régi időkben átlag minden öt-hat évben adódott egy-egy nagyobb eset és ma? Ma nincsen nap szenzáció nélkül. Férjgyilkosság, asszonygyilkosság nem ritkaság. És most itt vannak a legujabb nagy ügyek. A Juhos-ügynél hatalmasabb és szövevényesebb bűnügy még aligha volt ügyészség előtt.

Nedics László visszahajlik a székebe és ezüstös hajára rátűz a májusi napsugár. A falióra egy órát kongat. Nedics felriad:

— Gazi vigye át ezt az aktát a vizsgálóbíró urhoz. Még egy Juhos akta... Grósz Dezső.

Mintaraktár megnyitása!

Mintaraktáromat a Józsefvárosban, Pucher cserépkályhagyáros házában megnyitottam. Oriási választék a legolcsóbbtól a legfinomabb butorig

Megtekinthető vételkényszer nélkül. Pénzszűke és helyszűke miatt butoralmat feltűnő olcsó áron adom el.

SCHUSTER Főüzlet és gyár: Temesvár III., Korona-u. 14. (A sárga villamos végállomás) Telef. 11-91

„A mogyoró és nád országa is megszűnt vala...“

Temesvár, május 28.

Alig négy héttel azután, hogy Pesten az ifjuság megindította a harcot az elnyomatás ellen, az ország számos helyén a csöcselék igyekezett magához ragadni a hatalmat és a szabadság, egyenlőség és testvériség nevében megkezdődött a fosztogatás, a régi tisztviselők elűzése, szabadesapatok alakultak és a szabadság eszméi csakhamar vérbe fulladtak. Színes képét adja ezeknek a történeteknek Küttel Károly egykoru naplója, amelynek folytatását mai számunkban közöljük.

Április 6.

Közgyűlés folytatott. Részt nem vettem, azonban tudom, hogy több korszerű indítványok között, — a római katolikus papság is erősen pártolta a nőtlenség, papiöltözék és bajszatlan-ság elleni indítványt, — a botbüntetés, mint az egyenlőségi elvvel meg nem egyező, meg lön azonnal szüntetve.

Április 9.

Schreiner Mihály barátommal és kartársammal a Fabrik külvárosi kamarális színházba kíséltam és ott azon hir, hogy a katonaságnál a káplár és őrmester botok kitüntető jeleitől megfosztattak, jómódon felvidámították a conversatiót. A mogyoró és nád országa ekkép a katonaságnál is elmult vala.

Április 20.

Közgyűlés. Vukovitsnak egy indítványa, mellyel a helybeli görög nem egyesült egyház elleni pánszlávisztikus vád eloszlatandó volna, — értetik az idevaló egyházi gyűlésben tegnapelőtt előfordult bizonyos izgatás, egy belgrádi hírlapszerkesztő nyomán. Alexievits sógorom hozta vala az ujságot, hogy

a Bánság vidékét és a Bácskát Szerbiához kívánják csatolni, despota alá helyezni és patriarchát is választani.

A jelen levő görög nem egyesült atyafiak váltig tiltakoztak ilyen eszme ellen s vége lön, hogy Popovits Mark, a famozus egyházygyűlésnek volt elnöke, megizentette, hogy hasonló eszmék korántsem kívánságai az idevaló rátszágnak, hanem néhány számmal kevés tulzó egyéneknek. Este tíz órára patronuillirozásra valék kirendelve. A Azt tapasztaltuk, hogy csend és nyugalom bő mértékben vagyon.

Április 21.

Sokféle torzképek láthatók az idevaló könyvkereskedőknél néhány nap óta. Egyét, — a magyar deputatió Bécsben és a német manifesztumnak ellenszegülése, — magam is megvettem s örömmel tapasztaltam, hogy ezen ábrázolat a román nép figyelmét is magára vonta.

Április 26.

Nagykikindáról szomorú hírek jöttek. A kerületbeli tisztviselőség rég elűzetett, több közülök agyonveretett, levéltár széthányatott, a rabok kibocsátattak, egy huszársapat elűzetett. A csend helyreállítására holnap tüzéség indul utnak.

Április 29.

Sebesen vágatva a bétsi kaputól jöve érkezett két hntó, mely a Harsonászhoz szállott be és az utasok Vukovits alispánt rendelték maguk eléjbe tüstént. Tudakoltam ki légyen s tapasztalám, hogy Csernovits, a temesi gróf és főispán, de jelenleg mint teljes hatalmu királyi biztos a kikindai esemény dolgában és az egész Lánság-Bácskában fentartandó béke és csendességre nézve jött légyen közibénk. E hirre lassan sürgős-forgás kezdte az utcákon, közgyűlés lön rögtönözve, Csernovits is eljött abba, Földváry nevű katonatiszt volt oldalánál.

Csernovits neve a legtekintélyesebb a rátszág között, neve volt vezérök, mikor Szerbiából jöttek.

Ő eltávozott tüstént Kikindára, — délen azonban nálunk a vérbírósgok összeszerkesztettek. Több családok érkeztek ma a várba Torontálból, hol már 4000 ember talpon van, 12 álgyu kéznél. Zsombolyán megyetörvényszék, melyhez jövend a Csernovits hozta rögtönítelő bíróság. Vederemo, mi lesz mindebből.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-ter) 4.

Telefonszámjaink:

Szerkesztőség: 2-52

Kiadóhivatal: 2-52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2-42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az okirály-ságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Ötven emlékoszlop

Temesben az elesett hősöknek

Temesvár, május 29.

Bogdan Antal dr. prefektus a közeli jövő teendőit illetőleg több figyelemreméltó kérdést kíván a nyár folyamán megoldani. Nem utolsó fontossággal bír a megyei utak alapos helyrehozatala és számos elkorhadt hid kijavítása. Amilyen fejlett és előretörő Temesvár és a megye gazdasági és kulturális programjának kiépítése, olyan szármalasan elhanyagolt az a kép, amelyet az évtizedek óta mostoha sorsban kezelt megyei utvonalak mutatnak. Helyenkint már teljesen járhatatlanok és nem egy híd életveszélyes a közlekedés. A politika nyári szünete alatt a prefektus ezt az állapotot meg akarja szüntetni és fokozott figyelemmel fogja a javítási munkálatokat szorgalmazni. Ugyanakkor továbbfejlesztí majd a megyében az iskola és templomépítési művet. Nemes intenciót árul el a prefektus ama kezdeményezése, hogy idővel minden egyes megyebeli község lakossága közadakozásból emeljen a háboruban elesett hősöknek emlékoszlopot azon helyeken, ahol a világháború halottai pihennek. Az akció lelkes visszhangra talált és a nyár folyamán már ötven községben lesz hősök emléke, amely örökös kegyeletre és hálás megemlékezésre inti az utókat.

— **Pacha püspök bérmautja véget ért.** Pacha Ágoston apostoli kormányzó, felszentelt püspök, befejezte bérmautját s visszatért Temesvárra.

— **Bérmálás Temesvárott.** Temesvárott az ideai bérmálás, miként minden esztendőben, most is a két pünkösdi napon fog végbemenni. Pacha Ágoston felszentelt püspök mindkét napon reggel nyolc órakor kezdi a székesegeyházban a bérmálást és pedig vasárnap a fiukat, hétfőn pedig a leányokat bérmálja.

— **Gutu Athanasz rendőrigazgatói kinevezése.** A belügyminiszter Gutu Athanasz temesvári elsőosztályú rendőrkormányzó, a bünyügyi osztály vezetőjét, elsőosztályú rendőrigazgatóvá nevezte ki. Erről az előléptetésről örömmel számolunk be, mert az elismerés a temesvári rendőrség igen képzett és eredményes munkát produkáló tagját érte. Gutu Athanasz bánsági származású, 1911-ben Nagybecskerekben érettségizett és kevéssel rá Budapesten lépett rendőrségi szolgálatba, ahol Kreszányi Kálmán detektívönök alatt dolgozott. A háború kitörésekor mint zászlós vonult be, harcolt valamennyi fronton és 1919-ben mint főhadnagy szerelt le. Leszerelés után a temesvári államrendőrség kötelékébe lépett, előbb a gyárvárosi rendőrség vezetője volt, majd a rendőrprefekturára került, hol előbb detektívönök volt, később pedig a bünyügyi osztály főnöke lett. Megérdemelt előléptetése alkalmával, melyet Liuba Valér dr. rendőrprefektus elismerő szavak kíséretében közölte vele, úgy kartársai, mint az újságírók és a nagyközönség részéről őszinte üdvözlésben volt része.

A magyar iskolák államsegélye arányos lesz a bánsági német iskolák segélyéhez

Temesvár, május 29.

Glattfelder Gyula dr. püspök eszközölte ki még évek előtt, hogy az állam a csanádegyházmegyei felekezeti iskolák részére nyolcszáz ezer lei államsegélyt folyósított. A kiutalás mindig akként történt, hogy az összeg

az egyházmegye német felekezeti tanítói és német felekezeti iskolái között osztandó fel.

A magyar tanítók és magyar iskolák számára az egyházmegye minden esztendőben kért segélyt a kormánytól, azonban mindig csak pusztán ígéretet kapott. Ezt a kérelmét az egyházmegye 1927 elején megismételte.

A kormány ebben az évben — miként megírtuk — harminc millió leít utalt ki a kisebbségi iskolák számára. Ezzel kapcsolatban a Temesvári Hírlap tegnapi számában Waltner József dr. püspöki irodaigazgató nyilatkozataként azt közölte, hogy a csanádi egyházmegyére eső államsegélyből a magyar iskolák és magyar tanítók ismét nem fognak

semmitsem kapni. Waltner irodaigazgató hozzánk intézett levelében ezt téves és kellemetlen beállításként minősíti, tekintettel arra, hogy az ez évben a kisebbségi egyházaknak kiutalt harminc millió államsegélyből a magyar és német felekezeti iskolák a megfelelő arányszám szerint fognak segélyben részesülni.

Ezt a kijelentést megnyugvással vesszük tudomásul annál is inkább, mert az államsegélynek a kisebbségi iskolák között való méltányos elosztása a jognak és igazságnak felel meg. Az egyházak képviselői most tárgyalnak a kultuskormányval arról, hogy a kiutalt államsegélyt az egyes egyházmegyek között hogyan osszák fel.

A tárgyalások befejezése után fogjuk csak megtudni, hogy a csanádi egyházmegye mennyit kap.

Bizonyosan nagyobb lesz a részese-dése az eddigénél, mert az eddig segélyezett százhetvenhét német tanerő helyett összesen háromszázhetvenkét tanerőt kell anyagi támogatásban részesíteni.

Megölte és felgyújtotta apját egy bestiális fiatal legény anyja biztatására

Budapest, május 28.

A pestvidéki törvényszék tegnap kezdte meg ifjabb Papp Flórián visegrádi legény perének tárgyalását, aki a múlt év október 12-én, éppen a születése napján meggyilkolta hatvanhárom éves apját. A fiu a gyilkosságot így mondta el: — Anyám biztatott fel, hogy végezzek az apámmal. Azt mondta, hogy ne fojtsam meg, hanem jobb lesz, ha átvágom a nyakát, aztán szalmával hintem be és meggyújtom. Bementem az istállóba, ahol az apám volt és egy nagy konyhakéssel átvágtam a nyakát. Ugy lát-szik, hogy a vágás nem volt jó, mert még hörgött.

Erre még egyszer átvágtam a nyakát, mire meghalt. A halottat betakartam szalmával és leöntöttem petrolummal, amelyet meggyújtottam.

— **Fő a meggyőződés.** Kolozsvárról telefonálják: A háromszék-megyei Mikóújfalván hosszabb ideig református lelkész volt Csutak István, aki azonban különböző szabálytalanságok miatt lelkészi állásáról lemondott és Bögöz községben református tanítói állást vállalt. Megbizhatatlansága miatt ezt az állását is elhagyta. Csutak István családjával együtt holnap át-tér a görög katolikus vallásra, mert ezután állítólag Mikóújfalva görög katolikus lelkészének nevezik ki.

* **Konyhaberendezések,** alpakka evőeszközök, valamint szervirozásokhoz szükséges tárgyak, kerti felszerelések legjutányosabban Scherter Ottó vaskereskedésében Temesvár, Belváros.

Mikor már nagyon égett, akkor riadalmat csináltam.

A kiabálásra összefutottak a szomszédok, a tüzet eloltották és megtalálták a meggyilkolt Papp Flóriánt. Feljelentésükre a csendőrség letartóztatta a gyilkos fiút az anyjával együtt. A bíróság kérdése, hogyan tudta ezt elkövetni, ifjabb Papp Flórián így válaszolt: — Nem sokat gondolkodtam. Anyám biztatására, amit apám sokat vert, elkövettem a gyilkosságot. De engem is sokat székírozott.

A gyilkos után, aki hat elemít végzett lakatossegéd, a bíróság Papp Flóriánét hallgatta ki.

Az asszony fejkendő svábaszony, aki nem tud magyarul. Semmit sem akar tudni arról, hogy fiát az apagyilkosságra felbujtotta volna.

Azt állítja, hogy a csendőrségen azért vallott, mert bántalmazták.

AMERIKA ÚJ BUDAPESTI KÖVETE. Párisból jelentik: Amerika új budapesti követe Buttler Wright Párisba érkezett és családjával együtt június elsején utazik Budapestre. Az új amerikai követ negyvenkilenc éves.

— **Vasutigazgatók érkezte.** Az egyes kerületi vasutigazgatók hétfőn Bukarestben a vasuti vezérigazgató-ságnál érkezetet tartanak. Temesvárról Cristea Szilviusz igazgató vesz részt a tanácskozáson.

— **Egy millió frank a két francia repülő családjának.** Párisból jelentik: A Párisban élő amerikaiak elhatározták, hogy Nungesser és Coli hátramaradottjai részére egy millió frankot gyűjtenek. Eddig már háromszáz-ezer frank gyűlt össze.

JÓNAPOT KIVÁNOK, asszonyok és lányok! Olvastátok-e, kérem, hogy az elmúlt héten, hazajött Ricsére, egy kis vizitkéré, Zukor Adolf — így áll — a nagy dollárkirály? És közölte-vig örömmel, atyafias szeretettel, hogy mindegyik rokonlányának, akár száznak, mindahányának, ezer dollár hozományt ad. Hej, megindult a leányhad! És lám, mostan im kiérül, hogy mennyi rokonleány kerül. Hosszu sorban jelentkeznek, szinte-szinte tülekednek. Ugy szállnak a dollárokra, mint a legyek a cukorra. Mind sietnek a völegényhez. Gazdag Zukor még szegény lesz és mire elfogy a pize, keserű lesz szájaize.

— **Hatezer temesvári munkanélküli.** A temesvári munkanélküliek ma délelőtt tíz órakor az erzsébetvárosi Novotny-féle vendéglő kert-helyiségében nagyszabású gyűlést rendeznek. A gyűlés szónokai a hatezer temesvári munkanélküli tarthatatlan helyzetével fognak foglalkozni.

— **Három új esődkérem.** Halász István táblabíró tegnap ismét három újabb esődkérelmet tárgyalt. Az Agromica temesvári cég Tóth Dezső dr. ügyvéd útján százhuszezer lei követelés erejéig kérte a esőd megnyitását idősebb Joachim József és Társasvojtkei cég ellen. A tárgyalást június hó tizennyolcadikára elhalasztották. Ugyancsak elhalasztották a Justh Józsefné moricföldi földbitokosnő ellen az Adriatic biztosító társaság részéről harmincezer lei követelés miatt beadott esődkérvény tárgyalását június hó tizennyolcadikára. Tegnap tárgyalta végül a esődbíróság a hirsvingai bonbonok készítője, Draskovics Tivadar ellen hatezer lei miatt esődkérelmet, amelyet Koppony Márton brassói kereskedő nyújtott be. Ebben az ügyben június hó tizenegyedikén dönt a esődbíróság.

— **Emanuel Emil körözését megszüntették.** Amikor Emanuel Emil fűszernagykereskedő adósságai hátrahagyásával Temesvárról másfél év előtt eltűnt, több hitelezője, közöttük a Stranzky bécsi cég is büntető feljelentést adott be ellene az ügyészségen. Akkor család bukás miatt kérte az ügyészségen az eljárás megindítását és a vizsgálát lefolytatását Emanuel Emil ellen, sőt 1926. év március tizenkilencedikén Emanuel körözését is elrendelték. Időközben létrejött a megegyezés a hitelezőkkel, az ügyészség is visszavonta a család bukására vonatkozó vádindítványát és Safirescu vizsgálóbíró tegnap meghozta véghatározatát, amely szerint a büntető eljárást Emanuel Emil ellen megszünteti és az ellene kiadott körözést hatályon kívül helyezi.

— **Leölt egy garázdalkodó tábornokot.** Newyorkból jelentik: Nicaragua állam Cinandega városában egy amerikai kapitány a nyílt utcán lelőtte a liberálisok vezérkarj főnökét, Cabrila tábornokot. Cabrila itt as állapotban inzultálta az utcán járókat és mákor az amerikai kapitány figyelmeztette helytelen viselkedésére, karddal támadt rá. A kapitány erre revolverrel védekezett és a tábornokot lelőtte. A kapitányt letartóztatták.

* **Divatlapok és kézimunka folyóiratok Libronál.** Telefon 23-37.

— **A jugoszláv választások epilógusa.** Zomborból jelentik: A múlt évi jugoszláv választások idején Ujszivácon egy esomé ember megtámadta Krafft István dr. és Grassl György dr. német képviselőjelölteket és súlyosan bántalmazták őket. Krafft olyan veszedelmes sérüléseket szenvedett, hogy napokon keresztül élet-halál között lebegett. A támadók felett most itélkezett a zombori törvényszék és Tanurdzsovic Sztánkót négy havi, Leszkovác Szeptkót három havi, Plavics Milán és Vlaskalics Jován vádlottakat két-két havi fogságra ítélte.

Költözők figyelmébe!

SCHÖFFER MIHÁLY SZÁLLÍTÓCÉG

Belváros, Jenőherceg-u. 18.

mindennemű költöztetést olcsón, szakszerűen és szavatosság mellett elvállal.

Telefon: 371.

Telefon: 371.

Autófuvarozás Arad, Oradea, Lugosra és vissza.

LINDBERGRŐL KONFERÁL OS-VÁT KÁLMÁN. Holnap, hétfőn este 9 órakor ismét közönség elé áll a kitűnő publicista és előadó és nagy érdeklődéssel várt Lindbergről szóló konferenciáján kívül elmondja művészet-politikai hitvallását is, amelynek mottója változatlanul ma is „Vissza a cigány-negyedbe!” Ujhol elmondja ezen az estén talán legértékesebb irodalmi konferenciáját is Kleistről, amelyet annak idején érthetetlen módon alig néhány főnyi közönség hallgatott végig.

— **Jövő pénteken döntenek a Juhos-ügyben.** A temesvári ítéletábrá mellett működő vádtanács nem tárgyalta tegnap Deutch Ferenc, özvegy Juhos Gyuláné, Varjassy Lajos dr. és Conea Marin miniszteri igazgató szabadlábra helyezési kérelmét. Az akták ugyanis csak egy nappal előbb érkeztek a táblához és a referensnek a hatalmas aktaesomagokat előbb még tanulmányozni kell. Ennélfogva csak a jövő hét péntekjén dönt a táblai vádtanács. Varjassy Lajost különben hétfőn reggel kihallgatás végett átkísérik az aradi vizsgálobíróhoz.

— **A Magyar Párt nyári mulatsága Ujszentesen.** A Magyar Párt erzsébetvárosi altogazata június 12-én nagyszabású nyári mulatságot rendez Ujszentesen. A kirándulóknak oda és vissza való utazásáról a rendezőség gondoskodik. Az egész napi mulatságon különböző szórakozások lesznek, Büffé, söröző és borozó pavillonok egész napon át nyitva lesznek, délben pedig a kirándulók részére bográcsozt főznek. Délután tánc kezdődik. A nyári mulatság tiszta jövedelmét az altogazat jótékony célra fordítja.

• **Bánáti Szanatórium Strada Odobescu 2.** Modern gyógyintézet, sebészeti-, női-, bel-, ideg-, gége-, fül-, szülészeti, gyermek-, szem- és bőrbetegek részére, röntgenlaboratórium, electrotherápia, diétás konyha.

— **Öngyilkos lett a sikkasztó bankár felesége.** Budapestről jelentik: A milliós családok miatt Romániába szökött és a román hatóságok által Magyarországnak kiadott Pálffy Sándor bankár felesége öngyilkosságot kísérelt meg. Mióta a férje le van tartóztatva, azóta Pálffyné két gyermekével igen szűkös anyagi viszonyok között él. Ugyilátszik félt a nyomortól és azért akart az élettől megválni. Szombaton reggel Üllői-uti lakásának fürdőszobájában lúgköldatot ivott és a házbellek tettét csak órák múlva fedezték föl. Rendkívül súlyos állapotban a Rókus-kórházba szállították. Felgyógyulásához kevés a remény.

— **Hamisított sportigazolványokkal szélhámoskodott.** Az erzsébetvárosi rendőrség előállította Milin János tizenkilenc esztendőes fiatalembert, aki magát diáknak adta ki és több apró szélhámoságot követett el. Milin különböző sportegyletek tagsági jegyeivel akarta magát igazolni, amelyekről azonban kiderült, hogy hamisítványok.

— **Eziútházasság és mesteri jubileum.** Ehling Fülöp józsefvárosi pékmester ma üli huszonötödik évfordulóját annak, hogy mint önálló mester működik. A jubileum egybeesik Ehling Fülöp ezüst lakodalmával. A jubiláló házaspárt délután hat órakor áldja meg a józsefvárosi plébániatemplomban Metzger Márton dr. eszpreplébános. Az ünnepélyen a pékmesterek Hollinger Miklós elnökkel vesznek részt, azonkívül Klein Jenő elnök vezetésével az iparosok szindikátusának küldöttsége is megjelenik.

Körözik a szép Miga Marioarát aki hamisított okmányokkal a temesvári törvényszék tisztviselője lett

Temesvár, május 29.

A temesvári ügyészséget napok óta egy veszedelmes szélhámosnó ügye foglalkoztatja. Mintegy négy hónap előtt tünt fel Temesvárott egy Miga Marioara nevű leány, aki joghallgatónőnek mondta magát és különböző ügyvédi irodákban dolgozott. Utóbb a temesvári törvényszéknél üresedésben levő segédmunkaerői állásra pályázott, amelyet vele töltöttek be. Miga alig néhány napig volt a törvényszéken, amikor bizalmas feljelentés érkezett az ügyészséghez, hogy a leány okmányai hamisak és notorius szélhámosnóról van szó. A feljelentés folytán megindult nyomozás érdekes részleteket derített ki.

Kitudódott, hogy Miga Marioara iskolai képzettsége aligha lehet több négy elemi osztálynál és érettségi bizonyítványa, amelyet állítólag a turnszeverini liceumban állítottak ki, hamis.

Migát az ügyészség ki is hallgatta és ekkor ő maga vallotta be, hogy a hamis érettségi bizonyítványt egyik barátjától kapta és ennek segítségével beiratkozott a kolozsvári egyetemre. Miga Marioarának még volt annyi ideje, hogy letartóztatása előtt Temesvárról meg-

szökött. Szökése után újabb botrányok derültek ki a veszedelmes szélhámosnóról. Miga azelőtt állandóan Kolozsvárott élt és különösen egyetemi hallgatók társaságában fordult meg. Az egyik ilyen ismeretséget használta fel Temesvárott is zsarolásra és az ő műve volt, hogy egy készülő családi boldogságot kettészakított. Egyik volt kolozsvári ismerőse, aki tanulmányait elvégezve Temesvárott telepedett le és az itteni jogásztársadalom rokonszenves tagja lett, eljegyezte magát egy temesvári urileánnyal. Amikor ezt Miga meghallotta, elment a menyasszonyhoz és kétszáz ezer leit kért tőle. Az illető azonban nem hagyta magát megszarolni, mire Miga

elment a menyasszony családjához és hamisított levelekkel úgy állította be a dolgot, mint ha a **vőlegény hozományvadász házasságszedelője lenne, aki neki is házasságot ígért.**

Az eljegyzést erre felbontották, Zsarolási kísérlete anyagilag nem sikerült ugyan, de boldogtalanná tett egy fiatal párt. Migának még több szélhámosság terheli a lelkét: A hatóság elrendelte a szélhámosnó körözését.

UJABB ANGOL KÖLCSÖNAJÁNLAT ROMÁNIÁNAK. Bukarestből táviratozzák: Tegnap a fővárosba érkezett Wengner, a francia és angol kormány megbízottja, hogy a háború alatt elpusztított petroleumterületek ügyében tárgyalásokat folytasson. Hosszasan tanácskozott Manoilescu államtitkárral és kijelentette, hogy az érdekelt kormányok ezt a kérdést már likvidálni szeretnék. Wengner ettől függetlenül egy angol konzorcium nevében kölcsönajánlatot hozott Romániának.

— **A Repriz hatodik száma.** A világirodalmi panorámából ez alkalommal Taine Gottfried, Keller, Emerson, Lessing, a magyarok közül Ambrus Zoltánnak gyönyörű novellája és egy ragyogó esszé Péterfyról kerültek sorra. Az aktuális közlemények Lindbergről, Makka Sándorról és magyar közéleti dolgokról szólnak. Gazdag könyvkritika és regényfolytatás, mint minden számban.

* **Női- és férfi szalmakalauzok,** valamint finom női filckalauzok legelőnyösebben N. C. Daniel cégnél. Detailelás a gyárépületben: József-tér (Küttl-tér) 12.

— **Alkoholelleses propagandagyűlés.** Az Independent Order Of Good Templars temesvári páholyainak vezetősége felhívja az érdeklődők figyelmét az e hó 29-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a belvárosi moziiban tartandó nyilvános alkoholelleses propaganda nagygyűlésre, kamelyre minden érdeklődőt szívesen látnak. Belépődíj nincsen.

— **A budapesti huspanama a kormányt is foglalkoztatja.** Budapestről táviratozzák: Bartha rendőrtanácsos tegnap informálta Bethlen István miniszterelnököt a klinikai panamákról. A rendőrtanácsos közölte a miniszterelnökkel azt a listát, amelyen az egyik letartóztatott felsorolta mindazokat, akik a panamákból részesek.

— **Kinos incidens egy választáson.** Kecskemétről jelentik: Tegnap folyt le Kecskeméten a pótválasztás az országgyűlési mandátumra. Két jelölt áll szemben egymással, akiknek egyforma esélyei vannak. A választásból kifolyólag kinos incidens játszódott le Fáy István főispán és Nagy László, az egyik jelölt, között. Heves szóváltás után tetteleg inzultáltak egymást. A főispán Budapestre utazott, hogy az esetről jelentést tegyen.

* **Magaslati gyógyhely és nyaralótelep Stájerlak megnyitott, 30% árengedmény az első szezonban.** Kérjen prospektust.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Arnold Rudolf, Grojeseu Beatrix, Pór Ferenc, Hategan János. Meghaltak: Schön Frigyes 56, Szél József 55 éves korban. Házasságot kötöttek: Fodor Konstantin és Gehl Irma, Traján József és Raducziner Berta, Pascu Ambrus és Costa Maria, Hansl Hugó és Frater Teréz, Rosu Sándor és Almajan Ilona, Winkle Albert és Mészáros Adrienne.

* **A Gerson-étterem** ujonnan renovált kerthelyisége megnyitott. Izletes ételek és kitűnő italok állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Előnyös bérletrendszer és házonkívül ebéd és vacsora. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 11—1/2 óráig uszonnahangverseny. A frissen csapolt sörök a temesvári sörgyár termékei.

Sport

Slavia

egyik legjobb középeurópai futbalcsapata, amely teljesen egyéni stílust játszik és szemképrázatos kombinációval az összes nyugateurópai fővárosok sportközönséget bámulatba ejtette már. A Slavia ma délután hat órakor a Banatul pályán Románia bajnokesapatának, a Kinizsinek lesz az ellenfele. Bizonyosra vehetjük, hogy évek óta ilyen szép mérkőzés temesvári pályán nem volt. A mérkőzést Gerő Ferenc, a nagyszerű magyar bíró vezeti le. A két csapat a következőképpen áll fel:

Slavia:

Kummermann Ciper	Planicka Pleticha	Seifert Vodicka
Pódrayzl Soltys	Beybl	Suchy Simunek

Kinizsi:

Tänzer Steiner	Wetzer Vogl	Semler Teszler	Rafinszky Hocksáry
Steiner I.	Zombory		

A mérkőzéssel kapcsolatban nehéz jóslásokba bocsátkozni. A Kinizsinek mindenestre nagyszerűt kell produkálni. A nagy mérkőzés előtt a Kinizsi és a Banatul b csapatai, valamint törpe csapatai mérkőznek. Élénk élet lesz még ezenkívül a TMTE, Pátia, Kísoda, freidorvi és Gyapjuipar pályákon, ahol barátságos, ifjúsági és másodosztályú bajnoki mérkőzéseket bonyolítanak le.

Színház

A Magyar Dalárda operettelőadása. A Magyar Dalárda műkedvelői tegnap este zsufolt terem és őszinte siker mellett játszották a színházban Farkas Imrének A kis kadét című operettjét. A közönség a szereplőket szünni nem akaró tapsokkal ünnepelte. A dalárda műkedvelői ma este tartják a bukaresti magyar diákok felségélyezésére szánt harmadik előadásukat, amely alkalommal a Cseregyerek című operett kerül színre. Az egyes szerepeket Udiczky Lyubica, Konlechner Gizi, Faragó Erna, Antalffy Irén, Berger Lonci, Burány Mancsi, Fetty Imre, Fetty Erna, Csermák Lajos, Sztájius Dusan, Szegedy Rezső, Bizam Géza, Keszler Rezső, Rosenzweig Jakab és Kohn Miksa játsszák. Jegyek elővételben délelőtt a Bánát-hírlap-irodában és este a színházi pénztárnál kaphatók. Az előadás félkilencor kezdődik.

A dolovai nábob leánya műkedvelőkkel. A gyárvárosi ifjúsági egyesület műkedvelői szerdán, június elsején este az egyesület Tigris-utca 6. szám alatti helyiségében színrehozzák Herczeg Ferencnek A dolovai nábob leánya című színművét. A nagyobb szerepeket Kopácska Pál Tury Lajos, Mészáros Juliska, Weszely Erzsébet, Bálint Viki, Megyeri József, Rittinger Imre és Degrell István játsszák. A darabot Kassay Károly rendezte. A jegyek ára 80, 60, 40 és 20 le. Pártoló tagok kedvezményben részesülnek.

A téli színház műsora:
Vasárnap este félkilencor: Cseregyerek (A Magyar Dalárda műkedvelőinek előadása).

A nyári színház műsora:
Vasárnap délután négykor: Nótás kapitány.
Vasárnap este kilencor: Nótás kapitány.
Hétfőn este kilencor: Nem nőszülök.
Kedd este kilencor: Szibill.

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a **Petőfi csárda** mellett feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában. Ugyanott téglá is kapható.

Garantált, megbízható, olcsó és jó munkát végez

GRANATIR TRAIAN

műkelme-, gőzfestőde és vegytisztító-intézete
Timișoara-Erzsébetváros, Király-utca 101.

Átvételi hely: Belváros Jenőherceg u. 12 Váradi plisé gouvre és előnyomdájában

Elvállalom minden e szakmába vágó férfi- és nőruhák festését, vegytisztítását 340

Tusnádfürdő

klimatikus gyógyhely a villa Máriában szobák még előjegyezhetők.
Előszézonban (jun.) 50% árkedvezmény.
Bővebbet a tulajdonosnál
Keller István gyógyszerésznél
Erzsébetváros, Vöröskereszt gyógytár.

Köristalp és küllök

legolcsóbb árak mellett kaphatók.
DEUTSCH JAKAB
Timișoara II.,
Str. Daclor 56. Telefon 601

Ahol Petőfi és Mikszáth megbukott az algebrából

Visszaemlékezés a selmeci liceumra, melynek véndiákjai mozgalmat indítottak, hogy siremléket állítsanak egy volt tanárjuknak, aki igaz őszinte barátja és nem mumusa volt növendékeinek

Temesvár, május 28.

Csehszlovákiai magyar lapok írják, hogy Jezsovics Károly néhai selmeci evangélikus liceumi igazgató volt tanítványa mozgalmat indítottak, melynek célja: jóemlékezetű tanárunknak siremléket állítani. Az e célra szánt adományok Osvald Károly evangélikus egyházi felügyelő Stávnica (Selmecbánya) címre küldendők. A felhívás a Bánságban és Erdélyben, ahol a megboldogult Jezsovics Károlynak szintén sok tanítványa él, bizonyára visszhangot fog kelteni.

Harmine esztendő avarral takart emlékek kelnek hirtelen új életre bennem. Selmecbánya! Dombos-hegyes, girbe-görbe diákváros. Lejtős utcák, hegyoldalra ragasztott házak, melyek elől emeletesek, hátul földszintesek, mert a második emeletről egyenesen az udvarra kerül az ember. A lejtőkön lefelé huzódó völgyet jobbról-balról meredek hegygerincek határolják. Észak felé ott a város vége a Vöröskuti-csucsánál, amelyre bucsujáró napokon vezeklő tót asszonyok térdenszűzva cipelnek fel nagy és nehéz kódarabokat. Szemben messze a Szitnya hegye látszik a maga fehér hósapkájával, melyet csak ritka esztendőben tesz le nyáron megvéhédte fejéről. Fejével a hegy tulsó oldalán levő Kékkő vára romjai felé bókol, amely falak között valamikor Balassa Bálint uram ökelme dalolta vítézi énekeit.

Selmecbánya! A Szentháromság-tér felső szögletén ott áll az evangélikus liceum. Vele szemben Osvaldék péküzlete. Délelőtti tízperces szünetekben a fél liceum szaladt oda bureliért. Bureli volt a neve az öt krajcáros vekninek, melyet mindig ketten vettek. Két diák összeállott és egy napon az egyik adott három krajcárt, a másik pedig garast, másnap pedig megfordítva történt. Az osztokodást úgy eselekedték, hogy kétfelől erősen megmárták a bureli két végét, aztán hirtelen lefelé irányuló lendülettel ketté tépték. Aki ügyetlenebb volt ebben, bizony megjárhatta, hogy csak a bureli csücske jutott neki. A tér alsó sarkán volt a Zsembery-terem. Ott tartották az iskolai ünnepélyeket, de a színi előadások is ott folytak. A diákok sokszor dagadtra tapsolták a tenyereiket, mikor arról volt szó, hogy ünnepelni kell a primadonnát. És mennyi más emléket éleszt ez a név: Selmecbánya! Télen diákbál, nyáron majális a kisblyei ligetben!

Farsang minden estjén hosszú sora a jelmezes diákoknak felkereste a lányos házakat, ahol aztán volt tánc, vigadozás. Havas időben szánkázás — a ródli mint ilyen még ismeretlen volt — végig a város lejtős utcáin és ha a szánkó belefutott a hetipiacokról hazakocogó tót furmányos szekereibe, akkor vagy az egyik, vagy a másik, a legtöbb esetben mindkét alkalmatosság utasai repültek ki széles ivben és csücsültek le a járdára.

Vajjon megvan-e még a Hozsek-féle koresma, ott abban a mellékutcában? Soha ennél jobb diákkoresma nem volt. Tizenöt krajcárért akkora bécsi szeletet adott Hozsek bácsi, hogy köröskörül lógott a tányérról. Vinkója meg nem volt diákfejet butító. Direkt e célból gondosan vizezte. Hát a kis Huszli-cukrászda, amelyben mindig nagy diákfogadások játszódtak le, hogy ki tud több krémes lepényt, vagy keményre főtt tojást megenni? Mikor éjféltában a diák hazaballagott, szinte kongott lépései alatt az utca, mely alatt a talajt szorgos bányászok vájták ki arany után kutatva. Mélán törte meg az éjjeli esendőt a Leányvár toronyórének trombitája, vagy az Óvár fölött levő klopaeska bug hangja. A klopaeska volt a bányászok éjszakai ébresztője. Szabadon függő tölgyfa-deszka, melyet tölgyfakalapáccsal ütöttek szabályos taktusra. Ez a hang kilométerekre hangzott el és a városban és a városban kívül elszórt hegyi viskókban alvó bányászokat felkeltette álmukból, hogy készüljenek indulásra, mert hajnali háromkor le kell ereszkedniük az akna mélyébe.

És a régi- régi emlékek között ott elevenedik meg Jezsovics Károly személye is. Igazgatója volt az evangélikus liceumnak, azonkívül az algebra és a fizika tanára. Generációkat nevelt és akik a keze alól kikerültek, soha nem felejtik el, mert mint pedagógus és mint ember egyaránt páratlan volt. Öltözködésében és külső modorában talán darabos, de szívósságra és tudásra, műveltségre kiváló volt. Teológiát, jogot és bölcsészeti fakultást végzett. Emellett művésziesen zongorázott. Szerette a költészetet és nemcsak a klasszikusokat, hanem a modern írókat is ismerte. Beszélt egy esomó nyugati nyelvet. Téli kabátot, keztüüt, nyakendőt sohasem hordott. Minden reggel télen-nyáron felkelt négy órakor és felsétált a vöröskuti-tóhoz, megfürdött s aztán visszatért a városba. Télen rendszerint esakányt is vitt magával, hogy a tó jegét feltörje vele.

Tanítási módszere kitűnő volt. A tankönyvet száműzte. A diákoknak az ő tárgyai részére nagy, vastag, könyv-alaku füzeteket kellett venni. Az új leckét minden órában részletesen elmagyarázta, aztán röviden és igen értetően összefoglalva, lediktálta. Irni a füzetbe csak tintával volt szabad és úgy diktált, hogy mindenki szóról-szóra leírhatta a magyarázatot. Így aztán a diák, ha az első magyarázat közben el is szórakozott, a diktálásnál feltétlenül figyelnie kellett. A figyelem pedig féltanulással ér fel. De tudták is alatta a diákok az algebrát és a fizikát. Aki még emellett a módszer mellett sem konyított ezekhez a tárgyakhoz, annak bizony az se használt volna, ha tölesérrrel töltik a fejébe a képleteket. Az ilyen diákokkal szemben azonban Jezsovics elnéző volt, tudta, hogy úgy sem mennék olyan pályára,

ahol ezekre a tárgyakra szükségük lenne és a buktatással nem akarta őket az előrehaladásban megakasztani. Bizony magam se voltam valami híres matematikus. Ellenben a Selmecbányai Híradóban hétről-hétre jelentek meg a verseim és az önképzőkörben egyre nyertem a jutalmakat és dícséreteket. Mikor azonban az érettségi vizsgára került a sor, az írásbelin a számtanból a tételen kívül mást nem írtam az ivre. Kaptam is rá olyan négyest, mint egy ház. A szóbeli előtti napon az iskolaszolgával magához hivattott Jezsovics Károly.

— Hallja, — mordult rám, — azért, ha valaki irogat, még megbukhat az algebrából! Nálunk járt az a Petőfi, az is megbukott. Itt járt az az Ipolyi Arnold, de az algebrából ő is megbukott. És itt járt az a Mikszáth is, de nem tudta az algebrát. Hogy lehet az, hogy egy intelligens ember nem tudja, mi az a Pythagoras-tétel és nem ismeri a szinusz-tételt. Csak ezt akartam mondani! Mehet!

Mentem is és örültem, amikor kint voltam. Aztán gondolkodtam a hallottakon és elrohantam az osztály legjobb matematikusához, Hrivnyák Andráshoz. Megkértem, tanítson meg a két tételre. Jó fiu volt az Ondris, majdnem hajnalig bajlódott velem, amíg kapiskáltam az ügyeket. Másnap délután szóbelit tettem. Jezsovics Károly gondolkodott egy nagyot és feladta a Pythagoras tételét. Fújtam, mint a karikaesapás. Aztán azt mondta, hogy ezt esetleg bemagolhattam és azért felad próbaképpen még egy kérdést és feladta a szinusz tételét. Kitűnően ment ez is.

— Hogy lehet ez, — kérdezte a kormánybiztosi minőségben jelenvolt Dunay tankerületi főigazgató, — hogy itt egyszerre felelt, az írásbelin pedig négyest kapott?

— Az úgy volt, — felelt meg helyettem zavar nélkül Jezsovics Károly, — hogy akkor zavarban volt.

Jóakarója és igaz barátja volt a diákoknak. A diákstíliket, amik miatt a fiatalabb tanárok sokszor kicsapással fenyegették a diákokat, sohase vette tulságosan tragikusán.

— A tanár urak is voltak diákok, — szokta volt mondani, — a tanár urak is jártak koresmába, a tanár urak is dobóztak, a tanár urak is bögték, vagy cincogtak hegedűvel éjszaka lányos házak ablakai alatt, amikor szerenádot adtak.

És a tanár urak, akik legtöbbször valamikor éppen Jezsovics Károly alatt voltak diákok, elhallgattak és elnézők voltak. A selmeci liceumban becsületes embereket, az életre való embereket neveltek és ez nagyrészt Jezsovics Károly érdeme volt. Szabad szellem, felvilágosodott gondolkodás uralkodott a liceumban. Csak arra tudott haragudni, aki árulkodott, vagy a társát nem segítette.

— Nincs rondább az inkollegialitásnál, — szokta mondani, — mindig ápolni kell a bajtársi viszonyt, mert az életben egymásra vagyunk szorulva.

Azt se boesájtotta meg, ha valaki nem tanult, holott esze volt.

— A maga apja, — mondta az ilyenek, — verejtékezik, hogy előteremtse a maga tanulására a pénzt, de maga nem tanul. Ha jönne egy tolvaj és az

apja zsebéből kilopná a pénzt, amikor az postára igyekszik, hogy magának elküldje, az a tolvaj becsületesebb ember volna magánál, mert biztosan azért lopna, hogy kenyeret vegyen.

Három éve annak, hogy Jezsovics Károly örök álomra hunyta a szemét. Jeltelen sirja ott domborodik a selmeci bányai hegyoldali temetőben. Hálas tanítványai most emléket állítanak neki. Hirdesse az a kő a legjobb tanár áldott emlékezetét! Kubán Endrő.

A Luna-park a jövő héten megnyílik

Temesvár, május 29.

Hajdani vig nyári mulatozások, nyári ünnepélyek és majálisok színhelye, régi Polgári Lövölde, de kiestél az emberek emlékezetéből! Teljesen elárvult, a feledés homályába merült ez a hely. Elhatároztam, hogy kiballagok oda és az elhagyatott helyről elégiás riportot írok. Az elégiából — az alább elmondandó okokból — nem lett semmi, de a riportot, ha már kiballagtam oda, mégis csak megírom.

A lövöldekert sarkán vadonatúj várkapuszerű építmény egy középső nagy és két oldalsó szűkebb bemenettel. Betérek a hatalmas cementépítmény alatt és csudálkozva nézek körül. Az elhagyatottság helyett a szorgalmas munkának kopácsolása fogad. Ácsok, kőművesek, utcsinálók, kertészek raja dolgozik itt. A hét holdnyi területnek ninesen tényéri helye, ahol nem történnék valami. Ujjászületik a régi Polgári Lövölde, mint a porából élemedett Phönix. Az átalakítási és bővítési munkálatok még folynak, de az új intézmény konturjai már most is elárulják annak impozáns voltát. Mindenfelé rendes, párhuzamos és egymást metsző kavicsolt, hengerelt utak, mindenfelé friss, tetszetős parkirozás. A régi vendéglőt, melyben egykor vidám sörözések folytak, teljesen átépítették. Café-restaurant lesz belőle. Emitt cukrászda épült, amott pedig tejcsarnok, büffé. Egész sereg pavillon ékeskedik trafik, levelezőlap, újságok és egyéb dolgok árusítására. Lesz itt fényképezés, játszótér, nyári ródli, ringlispil, hinta és különféle attrakció, összesen huszonnégyféle.

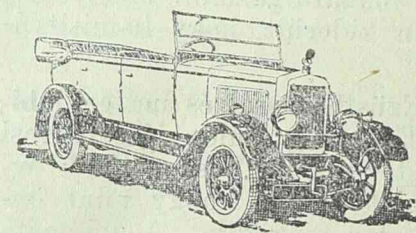
Ennek az újra éledő lövöldének Luna-park lesz a neve és úgy nézem, hogy nagyon ötletes emberek voltak, akik tervezték. Temesvárnak ninesen rendes nyári kerthelyisége, ami pedig van, messzire esik. A Luna-parkban délután kettőtől éjjel kettőig katonazene játszik majd, a café-restaurantban pedig jazz-band. A megnyitás hírszerint június 4-én lesz.

Igy támad föl halottaiból a régi lövölde új Luna-parkká.

Andorás.

MORRIS

„the Wheel of the World“

Morris Motors Ltd.
Cowley-Oxford, England

Vezérképviselője:

KARNER EDE

automobilosztály

Temesvár, Uri-u. 12. :: Teleion 8-90.

Az

„ERIKA“
gyermek kocsi

célszerű és tartós.

Csakis a

„Grand Bazar“
ban

Temesvár-Gyárvaros,
Fő-utca 24. kapható.

Kedvező részletfizetési feltételek
Viszonteladók nagy engedmény.

Felöltő vagy gummikabát
vásárlása előtt

tekintse meg gummikabátraktárunkat,

ahol felöltőszerű gummikabát 700 lei

angol szövétgummikabát 1100 lei

Állandó nagy választék

Szőnyeg és Linoleumház

JOZSEFVÁROS, Bul. Berthelot (Kossuth-u.) 5, Kobelt-ház. Telefon 18-75.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi
Morgó Mackó esetei

Harmincadik fejezet

melyben megtudjuk, hogyan járta meg a nemzetes ur a gőzfürdőben, a manikűr-nél és a pedikűr-nél, végül pedig kihuzzák egy egészséges fogat

A nemzetes ur elhatározta, hogy mielőtt végleg búcsút mond a városnak, elmegy a gőzfürdőbe.

— Mordizomadtá, — mondotta, — kell, hogy még egyszer alaposan megfürdjünk, mert odakint az erdőben legfeljebb a záporosó fürdeti meg az embert, akarom mondani a medvét.

Elmentek hát a gőzfürdőbe és miután megváltották a két jegyet, kaptak egy kabint, hogy ott levetkőzzenek. Letették a ruhájukat és felvettek egy-egy rövid fürdő nadrágot, aztán bementek a fürdőhelyiségbe. Mindenki csodálkozva nézett rájuk.

— Nini, — mondották, — olyan szörösek, akár a medvék.

A nemzetes ur először fel akart fortyanni ezen, de aztán úgy gondolta, hogy hiszen ők tényleg medvék és így a megjegyzés nem is hazugság. Ezért aztán úgy tett, mintha a szót nem is hallotta volna.

Béleptek először a hidegvízű bazinba. Nagyszerűen érezték magukat. Mintha a friss erdei pataokban lettek volna. Ugy lubickoltak, hogy mindenkét ki-kergettek a bazinból. Aztán a meleg vízbe mentek, ami még jobban esett.

A nemzetes ur látta, hogy sokan be-
mennek egy fülkébe. Hát ő is benyitott oda. Azonban alig hogy bent volt, kiszaladt onnan és rémülten kiáltotta:

— Tűz van! Tűz van!

Nagy riadalom támadt a gőzfürdőben. Odaszaladt a fürdőmester is és kérdezte, hogy hol a tűz?

— Odabent, — szölt a nemzetes ur. — Nyisson csak be, a kamra tele van füsttel!

A fürdőmester benyitott és a következő pillanatban nevetve jött ki.

— Ohó, — szölt, — nem füst az kérem, hanem gőz.

Mindenki kacagott. A nemzetes ur dühös lett és ezért ott akarta hagyni a fürdőhelyiséget.

— Muncurkó, — kiáltotta, — gyere! Megyünk! Nem türom, hogy a pénzünkért még ki is röhögjenek.

Muncurkó éppen akkor fogott meg két fogantyút, mely a falon zsinóron lógott. A következő pillanatban visított és rángatózott. A két fogó, amit a kezébe kapott, a villanyozó volt.

— Jaj, nem bírom elereszteni, — kiáltotta.

A nemzetes ur segíteni akart a bocsón és el akarta huzni. Amint azonban megfogta Muncurkót, a villamos áram rája is hatott. Éles ütést érzett egész testében és nem bírta Muncurkót elengedni. Végre is a fürdőmester szabadította ki őket úgy, hogy a villanyáramot elállította.

Mikor az öltöző helyiségek felé mentek, két kabint láttak a folyosón. Az egyikben az a felírás volt, hogy manikűr, a másikban meg az, hogy pedikűr.

— No, azt megnézzük, hogy micsoda, — mondotta Morgó ur.

Előbb bement az egyik kabinba, aztán a másikba. Végül dühösen kifakadt:

— Az egyik kabinban a kezekről, a másikban a lábokról vágják le a körmet. Rossz szokás, mert utána nem is lehet vakarózni!

A fürdőben volt borbély is és a nemzetes ur úgy találta, hogy itt az ideje, hogy kissé rendbehozza az arcát. Bement hát a borbélyhoz és leült. Csakhamar ott termelt egy borbélysegéd és szalvétát akasztott a nyakába.

— Ahá, — gondolta a nemzetes ur, — ez aztán a tisztességes borbély! Mielőtt borotvál, még enni is ad a vendégnek.

De bizony aztán csalódott, mert nem kapott enni. A borbélysegéd beszappanozta és nekilátott a beretválásnak. A beretva azonban csakhamar kiesorbult. A borbélynak összesen öt beretvája esorbult ki, aztán bosszusan szölt:

— Ne tessék haragudni, de uraságodnak olyan erős a szakála, hogy minden késemet elrontja. Legjobb volna, ha uraságod lepörköltené a szakálát.

Morgó Mackó uram nem is erőltette hát a borotválkozást. Borrayalót adott a segédnek és tovább ment.

Egyszerre csak felordított:

— Hüj, mordizomadtá! de megfájdult a fogam!

Rettenetes fogfájás vett erőt rajta. Azt hitte, hogy a csillagokat látja kinyájában. Odament a fürdőmesterhez és nyögve kérdezte:

— Nem tud valami jó szert a fogfájás ellen?

— A legjobb szer, kihuzatni a fájós fogat.

— Hát hozzon nekem egy fogorvost. — Nem is kell hozni, — válaszolta a fürdőmester, — mert már itt is van. A mi modern gőzfürdőnkben fogorvos is van.

A fürdőmester azután elvezette a nemzetes urat a fogorvos kabinjába. Ott leültette egy kényelmes fotelbe. Pár pere mulva ott állott előtte egy nagy fogóval a fogorvos és szölt:

— Majd végigkopogtatom a fogait s amelyikben szurást érez az ütésre, szöljön, mert az a rossz fog.

A fogorvos tényleg megkopogtatott fogójával egy csomó fogat. Egyszerre csak a fájós fogra ütött. A nemzetes ur az első pillanatban ordítani akart, de a rémület ajkára fagyasztotta a szót. Csak akkor jött ki torkából a

hang, mikor már a fogorvos a következő fogra esapott le.

— Jaj, jaaaaj! — kiáltotta a nemzetes ur, de fajgatása még az előző fognak szölt.

Ezt azonban a fogorvos nem tudta és mint a sas, úgy ment neki fogójával az egészséges fognak és egyetlen rántással kirántotta azt.

A nemzetes ur annyira meglepődött azon, hogy nem is figyelmeztette a tévedésre a fogorvost. Különbben is az ijedtségtől elállott a fogfájása és úgy morfondirozott magában:

— Mordizomadtá! Egy fognak muszáj volt kimenni. Az most már mellékes, hogy egészséges fog esett áldozatul. A fő az, hogy már nincsen fogfájásom.

Aztán azt gondolta a nemzetes ur, hogy itt az ideje, hogy felöltözzenek és távozzanak. Hivta hát Muncurkót, azonban a hívás eredménytelen maradt. Keresésére indult s végre megtalálta a borbélyműhelyben. A mester éppen nem volt ottan és Muncurkó nagyban habzsolta az egyik tálról a szappanhapot.

— Mit csinálsz ott? — kiáltott rá a nemzetes ur.

— Eszem a habot, melyet valószínűleg valami habostorta számára készítették.

— Te szerencsétlen, hiszen az a borotválkozáshoz való szappanhap!

— Szappanhap — csudálkozott Muncurkó — pedig olyan nagyszerű mandula íze van! Kár érte!

Felöltözködtek és kifelé indultak a fürdőből. A folyosón egyszerre csak megállottak egy ajtó előtt, melyen ez a felírás volt:

— Büffé!

— Ujjé, — kiáltotta a nemzetes ur, — ez nekünk való éppen! Fürdés közben ugyis megéhezünk.

Rendeltek egy-egy pár virslit, melyhez sört ittak. Nagyon izlett nekik a villásreggeli. A végén a nemzetes ur, mikor fizetett, kijelentette:

— Az uzsonna nagyszerű volt, ide máskor is eljövünk.

— De papa, — vetette ellen Muncurkó, — nem akarok én annyiszor fürdeni, ahányszor eszem!

— Ide fürdés nélkül is el lehet jönni, kérem, — jegyezte meg a pincér.

— Az más, — jelentette ki megnyugodva Muncurkó.

Mikor végre újból ott voltak a szállodai szobában, a nemzetes ur kijelentette:

— Holnap feltétlenül indulunk haza!

... Gyerekek, a jövő héten majd elmondom sorban, szépen, hogy kezdődött az utazás, addig várjál szépen, pajtás!

HOTEL PALACE SZÁLLODA

BUDAPEST, Rákóczy-ut 45

Budapest egyik legmodernebb és legnagyobb kényelemmel berendezett szállodája

Hideg-meleg víz, fürdőszobák, minden szobában telefon

Elsőrendű étterem!

Mérsékelt árak!

WECK

Gyümölcs és főzelékkonzerváló üvegek.

Teljesen friss és üde, szín és íz. :: Eredeti gyári árak. Minden nagyságban raktáron.

BARUCHI. FIAI ÜVEGUDVAR

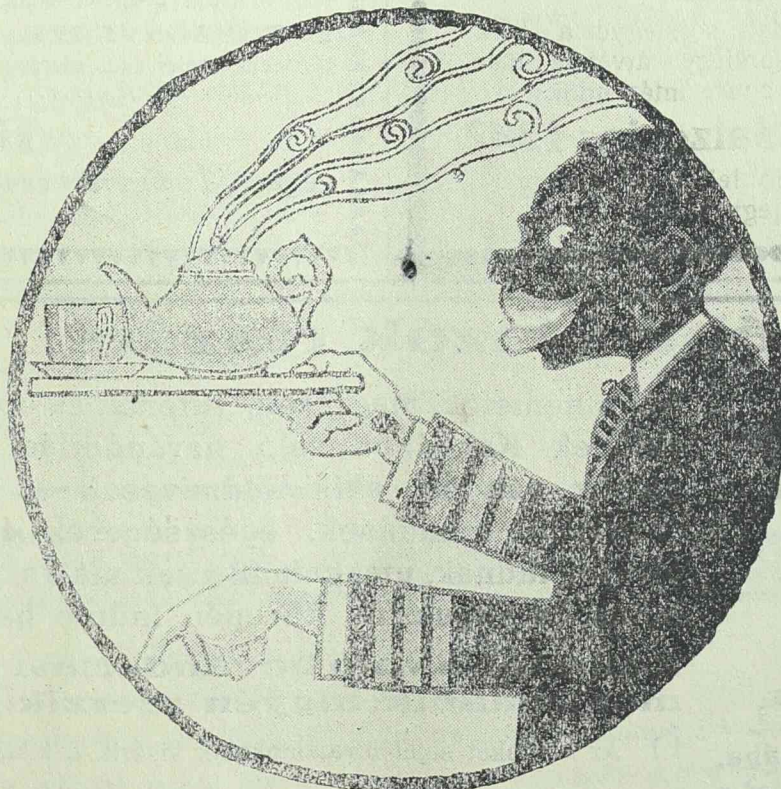
Timișoara, Városház-utca 4.

ALAPÍTATOTT 1857.

Telefon 17-71 * Tekintse meg kirakatainkat.

PÖRKÖI KÁVÉ

különlegességek

GALGON GYULA

fűszer- és csemegeüzletében szereshetők be a legolcsóbban

Készíték

divatöltönyöket garancia mellett

1200 leiert. Fiuöltöny 800 lei, vasalás 60-80 lei. Elvállalok mindenszakmába vágó munkát olcsón

Amigó József, Józsefv., Begabalsor 26

FIAT

automobilok és alkatrészek

Pirelli Pneu Stock

Képviselőt:

TICHY EDUARD, autógarage

TIMISOARA

L, Str. Eminescu (Zápolya-u.) 6

Tel.: 11-26 és 11-27.

A legkiválóbb

Perlessgloss-

APRETURA,

TALPPOLITUR,

valamint minden

cipész iparhoz

szükséges vegyi

termékek a

MERCUR'

készítmények.

Gyártja:

Kozák és Sámson

Cluj, Str. Regina Maria 9. — Telefon 7-59.

Kapható minden jobb bőrüzletben.

